

13.02.2018

Asia/5

§ 30

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunto kaupunkiympäristö- lautakunnan ympäristö- ja lupajaostolle Veräjämäen lehdon luon- nonsuojelualueen perustamisesta

HEL 2017-007146 T 11 01 04

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaostolle Veräjämäen lehdon luonnonsuojelualueen perustamisesta:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta puoltaa Veräjämäen lehdon luonnonsuojelualueen perustamista esityksen mukaiseen paikkaan jäljempänä esitetyin varauksin ja tarkennuksin.

Suunniteltu Veräjämäen lehdon luonnonsuojelualue sijaitsee Oulunkylän kaupunginosassa, Koskelan kylän alueella ja Veräjämäen osa-alueella, Vantaanjoen länsipuoleisella jokilaakson ranta- rinnealueella sekä rinteiden yläpuolisella, kallioisella mäki-alueella. Pinta-alaltaan 12,2 ha laajuisesti suunniteltu luonnonsuojelualue rajautuu pohjoisessa Veräjämäen asuntoalueeseen, idässä Vantaanjokeen ja jokivarren ulkoilutiehen sekä etelässä Vanhankaupungin vedenpuhdistamon alueeseen. Metsäisen luonnonsuojelualueen länsipuolella kallioinen metsäalue jatkuu puistometsänä. Koillisnurkastaan alue rajautuu Pikkukosken uimarannan alueeseen.

Voimassa olevassa asemakaavassa esitetty luonnonsuojelualue on merkitty pääosin puistoksi. Alueen koillisosan tasainen, alava ja lehtipuuvaltainen kosteahko pohjainen, Pikkukosken uimarannan alueeseen rajautuva osa on merkitty urheilualueeksi. Luonnonsuojelualueen raja-
rajaus on tällä uimarannan eteläpuolisella urheilualueeksi merkityllä alueella linjattu siten, että siellä oleva Veräjämäen alueen hulevesijärjestelmän purkupaikka ja purkuoja jäävät luonnonsuojelualueen ulkopuolelle, samoin kuin sen vieressä oleva Vantaanjoen rantakaistale, jolla on hyvin vilkkaasti käytetty ulkoilutie. Tämä raja-
rajaus on erittäin hyvä, koska näin linjattuna se mahdollistaa hulevesijärjestelmän purkuojan hyvän kunnossapidon ja hoidon.

Veräjämäen lehdon luonnonsuojelualueen Vantaanjoen varren osan pohjois- ja eteläpäissä ovat alavia, osittain kosteapohjaisia, metsittyneitä vanhoja viljely- ja rantaniittyalueita, jotka nykyisin ovat sekalehtipuu-
ta kasvavaa, kuivimmilta osiltaan koivuvaltaista, lehtometsää. Paikoitel-
len hyvin jyrkän rinteiden noustessa korkeammalle muuttuu kasvillisuus vanhaa puustoa kasvavaksi kuusivaltaiseksi sekapuustoiseksi lehto-

metsäksi. Rinteen yläosissa sekä kivikkoisilla ja kallioisella lakialueella kasvaa runsaammin mäntyjä ja siellä metsä muuttuu havupuuvaltaiseksi, pääosin vanhaa puustoa kasvavaksi, sekapuustoiseksi kangasmetsäksi. Alueen pohjoisosassa mäen päällä ja ylärinteessä on pienehkö tasaikäistä ja -kokoista vanhaa, järeää kuusikkoa kasvava alue, joka osittain rajautuu asuntoalueen tontteihin.

Veräjämäen lehtojen esitetyn luonnonsuojelualueen rauhoituksen tarkoituksena onkin suojella näitä luontotyyppisiä sekä alueella esiintyviä lehtojen ja vanhanmetsän lajeja, erityisesti täällä esiintyviä harvinaisia lahottajasieniä. Veräjämäen lehdon alue on määritelty Helsingin kaupungin luontotietojärjestelmässä arvokkaaksi kasvillisuus- ja kasvisto-kohteeksi sekä kääpä- ja orvakkakohteeksi, sekä myös linnustollisesti arvokkaaksi alueeksi. Lisäksi se myös rajautuu Natura 2000 verkostoon kuuluvaan Vantaanjoen 59 km pituiseen pääuoman osan vesialueeseen.

Veräjämäen lehdon alue, sekä sen ympärillä olevat viher- ja virkistysalueet ovat tärkeitä virkistys ja ulkoilualueita niin lähiseudun asukkaille kuin muillekin kaupunkilaisille. Etenkin Vantaanjoen varren ulkoilutiet ovat hyvin suosittuja ulkoilu ja työmatkaliikennereittejä, joiden käyttömäärää ja merkitystä on kasvattanut joen yli johtavan kevyenliikenteensillan valmistuminen joitakin vuosia sitten. Viikinmäen asuntoalueen rakentaminen sekä Veräjämäen ja Koskelan asuntoalueille suunniteltu täydennys- ja lisärakentaminen tulevat lisäämään entisestään alueen virkistyskäyttöpainetta.

Esitetyn luonnonsuojelualueen rajauksen ulkopuolella, kallioisella mäen lakialueella sijaitsee 1. maailmansodan aikainen Koskelan tykkipatteri, joka on muinaismuistolain perusteella suojeltu kiinteänä muinaisjäännökseenä. Kahden järeän tykin patterin tykkiasemat sijaitsevat avokallioon louhituissa pyöreissä kuopissa, joita yhdistää kallioon louhittu oja. Tykkipatteriin liittyy myös muita muinaismuistolain suojaamia kiinteitä muinaisjäännöksiä, jotka jäävät luonnonsuojelualueen rajauksen sisäpuolelle. Rinteessä tykkiasemien eteläpuolella on pitkä kallioon louhittu rotko, jonka oli tarkoitus toimia kallioon suunnitellun luolan sisäänkäyntireittinä. Rotkosta johtaa kaakkoon päin korkea, kivilohkareista koostuva pengeriinteen juurelle. Lännempänä ylärinteessä ja kallion päällä on lisäksi useita louheesta ja maa-aineksista tehtyjä maavalleja sekä poistettujen rakenteiden perustuksia.

Veräjämäen lehdon alue ei sisälly Helsingin luonnonsuojeluohjelma 2015–2024 listaukseen perustettavista ja rauhoitettavista luonnonsuojelualueista.

Alueen rauhoittaminen luonnonsuojelualueeksi nousi kuitenkin esiin vuonna 2017 ”Luonnonlahjani 100-vuotiaalle” -luonnonsuojelualuekampanjan kohde ehdotuksena. Vaikka Veräjämäen lehdon aluetta ei otettu viime vuonna mukaan luontolahjakampanjan kohteeksi rauhoituksen vaatiman valmistelun silloisen keskeneräisyyden takia, on alueen rauhoituksen edistämistä kiirehditty kampanjan käsittelyn aikana tehdyissä päätöksissä ja valmistelua on viety eteenpäin pikaisella aikataululla.

Koska Veräjämäen lehdon luonnonsuojelualueen perustamista ja rauhoitusesitystä on viety eteenpäin kiirehdityllä aikataululla, jolloin alueen hoito ja käyttösuunnitelmaa ei ole ehditty laatia luonnonsuojelualueen perustamisesityksen mukaan. Veräjämäen lehdon alue sijaitsee keskeisesti Vantaanjoen varren jokikäytävän vihersormen varrella ja lähellä Helsingin syntysijaa, sekä on tärkeä osa Helsingin metsäverkoston yhteyksiä. Siksi on erittäin tärkeää, että tämän alueen hoito- ja käyttösuunnitelmaa ja sen määräyksiä laadittaessa huomioidaan alueen merkitys sekä paikallisesti että alueellisesti merkittävänä virkistysalueena ja virkistysalueverkon osana. Etenkin alueen sisällä ja reunoja kulkevien reittien sekä reuna-alueiden turvallinen käyttö sekä huolto- ja kunnossapitotöiden mahdollistaminen on muistettava huomioida hoito ja käyttösuunnitelmaa laadittaessa.

Samoin tulee myös hoito- ja käyttösuunnitelman laadinnan yhteydessä huomioida alueella olevien muinaismuistolain suojaamien kiinteiden muinaisjäännösten hoidon ja säilymisen vaatimien toimenpiteiden mahdollistaminen ja niiden kirjaaminen suunnitelmaan.

Kokonaisuudessaan on hyvä, että tämä eliölajeiltaan, kasvillisuudeltaan ja luontotyypeiltään merkittävä ja sijainniltaan keskeinen alue ja sen luonnonarvot saadaan säilymään. On myös tärkeää, että tämä keskellä kaupunkirakennetta oleva ja helposti saavutettava alue on mahdollistaa nuorten sekä omatoimisen että ohjatun luonnossa liikkumisen sekä mahdollistaa osaltaan nuorille hyvän luontosuhteen kehittymisen ja sitä kautta kasvun ympäristövastuullisiksi kansalaisiksi. On tärkeää, että luonto- ja luonnonsuojelualueita on myös kaupunkialueella ja lähellä asuinalueita julkisen liikenteen yhteyksillä ja kevyen liikenteen keinoin saavutettavissa.

Esittelijä

hallintojohtaja
Kirsti Laine-Hendolin

Lisätiedot

Hannu Airola, projektipäällikkö, puhelin: 310 87743
hannu.airola(a)hel.fi

Markku Heikkinen, tutkija, puhelin: 310 71552
markku.heikkinen(a)hel.fi

13.02.2018

Asia/5

Liitteet

1 Verajamaen_lehto_karttaA_01122017.pdf

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto on pyytänyt kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalta lausuntoa Veräjämäen lehdon luonnonsuojelualueen perustamisesta. Lausunto on pyydetty antamaan 28.2.2018 mennessä.

Toivomusponnosta on pyydetty lausunnot myös Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymältä, Helsingin kaupunginosayhdistykset ry:ltä, Oulunkylä seura ry:ltä, Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry:ltä ja Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa ry:ltä.

Esittelijä

hallintojohtaja
Kirsti Laine-Hendolin

Lisätiedot

Hannu Airola, projektipäällikkö, puhelin: 310 87743
hannu.airola(a)hel.fi
Markku Heikkinen, tutkija, puhelin: 310 71552
markku.heikkinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Verajamaen_lehto_karttaA_01122017.pdf

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto 15.12.2017 § 110